

SOCIALMINISTERIET

Folketingets Sundhedsudvalg

Departementet

Holmens Kanal 22
1060 København K

Dato: 10. juli 2006

Tlf. 3392 9300

Fax. 3393 2518

E-mail sm@sm.dk

MSL/ J.nr. 20-1362

Under henvisning til Folketingets Sundhedsudvalgs brev af 13. juni 2006 følger hermed – i 5 eksemplarer – socialministerens svar på spørgsmål nr. 426 (SUU Alm. del).

Spørgsmål nr. 426:

”Vil ministeren sende udvalget en oversigt over hvilke projekter/tiltag, der er sat i gang til nedbringelse af sygefraværet blandt personalegrupperne beskæftiget på plejehjemmene?”

Svar:

Til besvarelse af spørgsmålet har jeg modtaget bidrag fra Arbejdstilsynet, der hører under Beskæftigelsesministeriet.

Arbejdstilsynet har oplyst følgende:

”Der sker i disse år en række tiltag inden for arbejdsmiljøområdet, som kan medvirke til at nedbringe sygefraværet på plejehjem såvel som på andre typer af arbejdspladser:

- I det forlig om en velfærdsreform, der netop er indgået, er det aftalt, at der skal iværksættes arbejdsmiljøinitiativer med det formål at forlænge arbejdslivet.
- Regeringens nye prioritering af arbejdsmiljøindsatsen indebærer, at der skal ske en reduktion af sygefravær, der hænger sammen med arbejdsmiljøproblemer.
- Arbejdsmiljøreformen indebærer, at sygefravær skal inddrages i arbejdsmiljøarbejdet.

Velfærdsreformen

Som en del af aftalen om velfærdsreformen skal der gennemføres initiativer med sigte på at forebygge nedslidning og forbedre arbejdsmiljøet, blandt andet i brancher, hvor relativt mange er truet af nedslidning.

Der oprettes en forebyggelsesfond med en kapital på 3 mia. kr. Målet med fonden er at forebygge og forhindre fysisk og psykisk nedslidning. Fondens yder støtte til arbejdspladsrelaterede projekter på offentlige og private virksomheder og institutioner samt initiativer, der styrker genoptræningen og rehabiliteringen af syge mennesker og mennesker med handicap. Der udbetales fra fonden op til 200 mio. kr. i etableringsåret 2007 og op til 350 mio. kr. årligt i 2008 og årene herefter.

Desuden skal Arbejdstilsynet gennemføre særlige indsatser inden for brancher, hvor der er nedslidningstruet arbejdskraft udover det nuværende fastsatte tilsyn. Hertil kommer udvidet, forebyggende vejledning på den enkelte virksomhed målrettet særlige områder og uvildig rådgivning, som kan anvendes i virksomhedernes forebyggende indsats i forhold til problemer med det psykiske arbejdsmiljø, herunder stress. Endelig skal muligheden for brug af "Smileys ☺" i indsatsen drøftes. Der afsættes 70 mio. kr. årligt i perioden 2007-2010.

Ny prioritering af arbejdsmiljøindsatsen

Regeringen foretog i december 2005 en ny prioritering af arbejdsmiljøindsatsen frem til og med 2010 med konkrete reduktionsmål for, hvor meget arbejdsmiljøet skal være forbedret. Prioriteringen er en landsdækkende prioritering, som skal løftes af alle arbejdsmiljøaktører sammen og hver for sig.

De fire prioriterede arbejdsmiljøproblemer er:

- Arbejdsulykker (20 % reduktion)
- Psykisk arbejdsmiljø (10 % reduktion)
- Støj (15% reduktion af høreskadende støj, 10% reduktion af generende støj)
- Muskel- og skeletbesvær (reduktionsmålet fastsættes primo 2007)

For psykisk arbejdsmiljø, muskel- og skeletbesvær og arbejdsulykker drejer reduktionsmålene sig om, at der skal ske en reduktion af sygefravær knyttet til disse typer af arbejdsmiljøproblemer.

Sygefravær som en del af arbejdsmiljøarbejdet

Den arbejdsmiljøreform, der trådte i kraft 1. januar 2005, betyder, at sygefravær skal inddrages i arbejdsmiljøarbejdet:

Alle virksomheder med ansatte skal udarbejde en skriftlig arbejdspladsvurdering. Fra 1. januar 2005 skal sygefravær inddrages i arbejdspladsvurderingen med henblik på at vurdere, om der er forhold i arbejdsmiljøet, der kan

bidrage til sygefraværet. Forpligtelsen træder i kraft, når der skal udarbejdes nye arbejdspladsvurderinger eller de eksisterende arbejdspladsvurderinger skal revideres.

Arbejdsmiljøreformen indebærer desuden, at sygefravær indgår som emne i den obligatoriske arbejdsmiljøuddannelse, som sikkerhedsrepræsentanter skal gennemgå.

Ud over disse tiltag er der gennemført en række særlige projekter inden for plejesektoren, finansieret af satspuljemidler, af Beskæftigelsesministeriet eller af Arbejdsmiljøforskningsfonden:

Satspulje om forbedring af psykisk arbejdsmiljø og nedbringelse af sygefravær

Arbejdstilsynet har i perioden 2002 til 2005 via puljen "Forbedring af psykisk arbejdsmiljø og nedbringelse af sygefravær" ydet støtte til 21 udviklingsprojekter på danske arbejdspladser med det formål at forbedre det psykiske arbejdsmiljø og nedbringe sygefraværet. 4 af projekterne foregik på virksomheder inden for plejesektoren. Mere præcist drejede det sig om støtte til et projekt på et ældrecenter, to projekter på botilbud for fysisk og psykisk handicappede og et projekt på socialpsykiatriske institutioner.

Arbejdsmiljøinstituttet

Arbejdsmiljøinstituttet har igangsat programmet "FOR-SOSU" (Fastholdelse Og Rekruttering af Social- og Sundhedshjælpere og -assistenter). Målet med programmet er at skabe viden, der kan bidrage til, at social- og sundhedshjælperes og -assistenteres arbejde bliver mere attraktivt for at reducere fravær og for tidlig tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet og øge rekruttering til branchen. Programmet startede 1. januar 2003 og løber frem til 31. december 2006 og finansieres dels af Beskæftigelsesministeriet, dels af satspuljemidler.

Programmet indeholder en række elementer, herunder:

- Undersøgelser af, hvad der har betydning for, om nyuddannede social- og sundhedshjælpere får arbejde, forlader arbejdet, bliver i arbejde, får positive eller negative helbredsændringer de første år i jobbet.
- Undersøgelser af, hvorfor nogle medarbejdere i ældreplejen bliver langtidssyge, får forringet helbred, måske forlader sektoren eller går på førtidspension eller forbliver raske og i arbejder i mange år.
- Undersøgelser af effekten af en målrettet indsats for at forbedre elevernes fysiske og personlighedsmæssige ressourcer i løbet af uddannelsesforløbet.
- Undersøgelser af muligheden for at nedsætte sygefravær og forhindre jobtab i forbindelse med en tidlig indsats over for udstødningstruede.

Også Arbejdsmiljøinstituttets forskningsprojekt PUMA (Projekt Udbrændthed, Motivation og Arbejdsglæde) vedrører arbejdspladser inden for ældre-

plejen. Det er en del af undersøgelsens formål at undersøge konsekvenser af udbændthed på længere sigt, herunder fravær, og at vurdere tiltag, der har til formål at reducere udbændthed og øge arbejdsglæde og motivation. Undersøgelsen foregår blandt ansatte i fem offentlige organisationer, hvor pleje, omsorg og andre former for klientkontakt er centrale arbejdsområder. To af disse organisationer er kommunale ældreplejer.

Undersøgelsen blev indledt i 1999 og løber til 2006. Den er finansieret af Arbejdsmiljøfondet, Arbejdstilsynet, Arbejdsmiljørådets Servicecenter via Arbejdsministeriets sundhedsfremmepulje, Sygekassernes Helsefond og Arbejdsmiljøforskningsfonden.

Andre projekter

Arbejdsmiljøforskningsfonden har igangsat forskning og udvikling inden for bl.a. temaerne ”Udstødning og sygefravær”, ”Arbejde med mennesker og Psykisk arbejdsmiljø”. Det vurderes, at der i 8 af de projekter, der har fået støtte fra fonden inden for disse temaer er dele, der vedrører problemstillingen om sygefravær inden for social- og sundhedsområdet.”

Jeg kan i øvrigt henvise til min besvarelse af spørgsmål 425.

Eva Kjer Hansen

/Morten Starch Lauritsen